

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ КЪМ 30.06.2016 Г. (неодитиран)

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Група Българска банка за развитие (Групата ББР) включва Българска банка за развитие АД и нейните дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД, в които Банката е едноличен собственик на капитала.

Българска банка за развитие АД

Българска банка за развитие АД (ББР) е търговска банка с пълен лиценз, основана през 1999 г. под името Насърчителна банка АД. От основаването си до момента 99.9% от капитала на банката е собственост на Министерство на Финансите на РБ. През април 2008 г. Народното събрание на Р България прие специален закон (Закон за Българската Банка за Развитие), по силата на който на банката се дава статут на банка провеждаща политики в подкрепа на МСП в страната. С цитираният закон се променя и името на банката на „Българска банка за развитие“ АД.

Мисията на Българска банка за развитие АД е да бъде основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Банката няма за основна цел постигането на максимална печалба.

Национален гаранционен фонд ЕАД

Национален гаранционен фонд (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие. Целта на НГФ е да консолидира гаранционната продуктова линия на ББР АД и да осигурява гаранции на малки и средни предприятия чрез търговските мрежи на търговските банки. Прилагането на гаранционната схема улеснява финансирането за МСП и намалява риска, поеман от търговските банки в страната, кредитиращи МСП.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ ДЖОБС) е учредена от ББР на 23.12.2010 г. в изпълнение на решение на Министерския съвет номер 818 от 16.11.2010 г. Основна цел на МФИ ДЖОБС е да предоставя достъп до финансиране на микро и малки предприятия в т.ч. и стартиращи предприемачи, като по този начин намалява тяхната „изключеност“ от пазара на

финансови услуги и им дава възможност да развият своя бизнес и да изградят добра кредитна история.

ВЪНШНА СРЕДА

И през първото тримесечие на 2016 г. българската икономика продължи да поддържа реален ръст от 3%, какъвто бе регистрирано и през цялата предходна година. Както и през 2015 г. положителен принос за растежа имат вътрешното и външното търсене, но постепенно все повече се засилва значението на вътрешното търсене за икономическия растеж. От компонентите на вътрешното търсене основен принос за растежа на българската икономика има крайното потребление, чийто растеж на годишна база е 0,9%. Инвестициите продължават да забавят своя реален растеж, като годишният ръст на физическия обем на брутно капиталобразуване е в размер на 1,4%.

Всички икономически сектори регистрират годишен ръст на своята брутна добавена стойност (БДС) през първото тримесечие на 2016 г. с изключение на строителството. Сред най-динамично развиващите се сектори е промишлеността (добивна и преработваща), чийто реален растеж е 5,3%. Всички отрасли на услугите реализират икономически растеж, като сред най-динамично развиващите се е търговията и туризма (4,5%), а ръстът на други основни отрасли на услугите като Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения; финансово посредничество и др. е около 2,5%. Все пак, данните от конюнктурната статистика показват, че през април и май ръстът в продажбите в промишлеността и услугите се забавя, като през май дори промишлените продажби регистрираха годишен спад за първи път през последните няколко години.

Въпреки годишните растежи на българския износ на стоки постоянно се забавя, балансът на българската външна търговия, а оттам и на текущата сметка на платежния баланс, постоянно се подобрява. За това допринася и забавянето на ръста на вноса на стоки в страната. За последните дванадесет месеца (юни 2015-май 2016) излишъкът по текущата сметка е в размер на 1076,0 млн.евро или 2,3% от очаквания БВП за 2016 г. Влезлите ПЧИ в страната за същия период са 1321,8 млн.евро или 2,9% от очаквания БВП.

През периода април-юни 2016 г. месечният национален индекс на потребителските цени се колебае около нулевото равнище, като почти се изчерпи потенциала на цените на течните горива като основен продефлационен фактор. Дванадесетмесечната инфлация се запазва отрицателна, но през последните месеци най-голям принос за отрицателната инфлация имат някои услуги (транспорт и съобщения), групата на хранителните стоки, както и някои нехранителни продукти и най-вече тези от групата на облекло и обувки. Дванадесетмесечния ИПЦ (национален индекс) към края на юни е -1,3%, а натрупаната инфлация от началото на годината е -1,1%..

Ситуацията на пазара на труда продължава да се подобрява. През първото тримесечие на 2016 г. броят на заетите е 2915,3 хил.д. (според данни от Наблюдението на Работната Сила, възрастова група 15-64 г.) и са с 20,5 хил.д. повече спрямо същия период на предходната година. Коефициентът на заетост достигна 62,3% от населението в съответната възрастова група и по-висока стойност на показателя е регистриран единствено през 2008-2009 г. Нивото на безработица

продължава да намалява и за първото тримесечие на 2016 г. неговата стойност е 8,7%, което е с 2,0 пп по-ниско спрямо стойността, регистрирана през четвъртото тримесечие на 2014 г. Намалението на броя на безработните се дължи както на нарасналата заетост така и на напускането на част от безработните лица на работната сила. По-високото търсене на труд и бързо намаляващата безработица в страната е един от фактори довели до относително високия ръст на средната месечна работна заплата в страната, която за първото тримесечие на 2016 г. е в размер на 931 лева.

Към края на май 2016 г. активите на банковата система са на стойност 87,7 млрд. Лева и са почти на нивото си от края на 2015 г. През първите месеци на 2016 г. се наблюдава известно намаление на общата стойност на кредитите към фирми и към граждани, като основно това се дължи на намалението на просрочията над 90 дни поради отписвания или продажба на несъбираеми вземания. Забелязва се известно повишаване на търсенето на заеман ресурс както от страна на фирмите, така и на гражданите, като през април и май се наблюдава макар и слабо повишаване на потребителските кредити за домакинства. Банките остават предпазливи при отпускането на нови кредити, а според анкетата за кредитната активност, провеждана от БНБ, през първото тримесечие на 2016 г. търговските банки са затегнали кредитната си политика за предприятия поради оценките им за понижена платежоспособност на кредитополучателите и повишен риск, свързан с обезпечението. Според данните от банков надзор към БНБ към края на май кредитите за фирми са на стойност от 32,6 млрд.лв., а тези за домакинства са 18,2 млрд.лв.

През периода април-май 2016 г. лихвените равнища по левови депозити на фирми продължиха да намаляват, докато по евровите и доларови депозити се колебаят около достигнатите равнища. Към края на май осреднения лихвен процент по левови депозити с договорен матуритет, нов бизнес, е 0,29%, а по евровите депозити е 0,68%. Най-вероятно тенденцията на намаление по депозити ще се преустанови през следващите месеци, тъй като повечето от големите търговски банки на практика нямат особено пространство за по-нататъшно намаление на лихвените равнища по новите привлечени средства. Лихвените равнища по кредитите продължават тенденцията на намаление, но през последните месеци този процес съществено забави скоростта си. Осредненият лихвен процент по левови кредити, нов бизнес, оригинален матуритет, през февруари намаля до 4,22%, а по евровите кредити намаля до 4,89%. Много вероятно е лихвените проценти по новите кредити също да са достигнали своя минимум и през следващите месеци да се колебаят около достигнатите равнища.

ПРЕГЛЕД НА ФИНАНСОВИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ГРУПАТА ББР

За първите шест месеца на 2016 г. Групата Българска банка за развитие реализира печалба преди данъци в размер на 17 461 хил. лв. при отчетени 21 712 хил. лв. за същия период на миналата година. По-ниската печалба в текущото шестмесечие се дължи основно на платени и еднократно отразени в месец май вноски към ФГВБ и ФПБ в общ размер от 3,849 хил. лв.

Нетният лихвен доход на Групата запазва нивата си спрямо аналогичния период за 2015 г., като стойността му възлиза на 27 192 хил. лв. (към 30.06.2015 г.: 27 464 хил. лв.), като приходите от лихви са намалели с 9,8% от 32 111 хил. лв. за първите шест месеца на 2015 год. до 28 949 хил. лв. респективно за същия период на 2016 год., в следствие на намаление в обема на

неизползваните средства по програма ПРСР и намаление на лихвените равнища. Разходите за лихви също следват тенденция на намаляване спрямо предходната година с близо 68 % (към 30.06.2016: 1 757 хил. лв., в сравнение с първото шестмесечие на 2015 – 4 647 хил. лв.), основни причини за това са намалението на разходите за лихви в следствие на падеж на облигационна емисия, както и предоговаряне на лихвения процент по депозити на големи клиенти по проекти от национална значимост.

През първото шестмесечие на 2016 г. нетния доход от такси и комисиони на Групата се увеличава спрямо нивото на дохода за същия период на миналата година и възлиза на 1 537 хил. лв., в сравнение с 1 359 хил. лв. за първото шестмесечие на 2015 г. или ръст с 13,1%.

Към 30.06.2016 г. общите и административни разходи на Групата възлизат на 5 302 хил. лв. спрямо 2 782 хил. лв. за първите шест месеца на 2015 г., като тук не се включват разходите за възнаграждения на персонала. Високите разходи се дължат основно на начисления разход за ФГВБ и ФПБ, който бе остойностен и платен през месец май на текущата годината.

Разходите за възнаграждения на персонала са в размер на 5 198 хил. лв. за текущото полугодие, спрямо 4 117 хил. лв. за същия период на 2015 г. поради изплатените допълнителни възнаграждения въз основа на индивидуална оценка, получена на база оценяване на служителите в Банката.

През шест месеца на 2016 г. са реализирани нетни разходи за обезценки и провизии на кредити, вземания и задбалансови ангажименти в размер на 85 хил. лв. За сравнение, за същия период на предходната година е начислен нетен разход в размер на 1 586 хил. лв.

ПРЕГЛЕД НА АКТИВИТЕ НА ГРУПАТА ББР

Към 30.06.2016 г. сумата на активите на Групата ББР АД възлиза на 1 579 649 хил. лв. в сравнение с 1 596 684 хил. лв. към края на 2015 г.

Групата на ББР АД поддържа високи нива на ликвидност и капитализация и значително по-добро от средното за банковата система качество на кредитния портфейл към нефинансови институции и други клиенти. Групата ББР акцентира върху адекватното управление на основните категории риск, на които е изложена, а именно: кредитен, лихвен, пазарен и операционен. За целта Групата използва комплекс от методи и процедури за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции.

Кредитната дейност на ББР се изразява както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми (продукти) за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към 30.06.2016 г. размерът на предоставените средства за индиректно кредитиране на бизнеса чрез посредничеството на търговски банки, възлиза на 161 377 хил. лв., с 9,8% намаление спрямо обема в края на 2015 г. в следствие на падеж на част от кредитите.

Към 30.06.2016 г. brutният размер на портфейла на Банката от директно предоставени кредити се увеличава номинално с 44,6 млн. лв. спрямо края на 2015 г., достигайки 782 203 хил. лв. Размерът на одобрените, но неувоени кредити към края на второто тримесечие на 2016 г. е 107,9 млн. лева.

Към края на м. юни 2016 г., по линия на стартиралата през 2015 година Национална програма за енергийна ефективност (Програмата), са постъпили 2 667 искания за целево финансиране, като за шестте месеца на 2016 г. са подписани 796 броя договори за предоставяне на целево финансиране. Към 30.06.2016 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 113 918 хил. лв. (за сравнение с края на 2015 г. – 11 923 хил. лв.). Увоеният размер възлиза на 63 593 хил. лв. (към 31.12.2015 – 9 810 хил. лв.).

Съотношението на brutните кредити на клиенти в просрочие над 90 дни към общия корпоративен кредитен портфейл на банката (директно кредитиране с изключение на вземания от републикански и общински бюджети, служители и небанкови финансови институции) е намаляло спрямо края на 2015 год., като към 30.06.2016 г. делът им е 7,8%, спрямо 11,4% към края на годината. Изменението се дължи на спад в обема на просрочените над 90 дни кредити и увеличение на редовния портфейл. Покритието с провизии на кредитите с просрочие 90+ дни е 95,4% към края на първо шестмесечие на 2016.

Към края на първото шестмесечие на 2016 г., портфейлът от ценни книжа на разположение за продажба нараства номинално с 59 821 хил. лв. (27,2%) спрямо края на 2015 г. През първото шестмесечие на 2016 г. Банката увеличава инвестициите си в дългови ценни книжа с цел по-добро управление на временно наличните свободни средства.

Перото средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка отбелязва спад от 79,6 % спрямо края на годината и салдото възлиза на 70 276 хил. лв. (31.12.2015: 343 853 хил. лв.). Това основно се дължи на въведените отрицателни лихви от Централната банка и насочване на свободните парични средства предимно към инвестиции в ДЦК и на междубанков пазар. През първите шест месеца на 2016 г. Банката отчита увеличение на вземанията от банки от около 90 млн. лв. или ръст от близо 36,0 %.

Национален гаранционен фонд ЕАД продължава да работи активно върху предоставянето на гаранции в полза на търговските банки, с които споделя риска по портфейли от кредити на микро, малки и средни предприятия от всички отрасли на икономиката. За периода на първите шест месеца на 2016 г. по гаранционна схема за собствен риск 2015-2017 са подписани гаранционни споразумения с 10 банки партньори за разпределение на гаранционен лимит в размер на 326 млн.лв. По нея могат да бъдат гарантирани инвестиционни и оборотни средства, а също така и лимити за банкови гаранции. Включените кредити в гаранционния портфейл са в размер на 71 млн. лв., а размерът на гаранциите е 35,5 млн. лв.

Действащият гаранционен портфейл по схема собствен риск 2014-2015 е в размер на 67,5 млн.лв. По нея издадените към тринадесетте банки-партньори гаранции са в размер на 87 млн. лв. по кредити в размер на 200 млн. лв. Общият брой на подкрепените предприятия е 770. По предходната гаранционна схема за собствен риск 2009-2013 г. действащият гаранционен портфейл към 31.03.2016 г. е в размер на 11,5 млн.лв., като общо по програмата са издадени гаранции за 168 млн. лв. по кредити в размер на 391 млн.лв.

Издадените от НГФ гаранции по линия на подписаните споразумения с банки-партньори с предмет осъществяване на дейността по изпълнение на гаранционна схема по „Програма за развитие на селските райони” са в размер на 186 млн. лв. по кредити в размер на 238 млн. лв. към 544 бенефициенти по програмата към крайния срок за включване на кредити в гарантирания портфейл. По гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 действащия към 30.04.2016 г. гаранционен портфейл е в размер 48,4 млн.лв. Финансово споразумение с Министерството на земеделието и храните от 2012 г., е изменено и допълнено с Анекс от 29.03.2016 г. за продължаване на гаранционната дейност, целяща улесняване на достъпа до финансиране на предприятия, одобрени за подпомагане по програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.

По гаранционна схема по Оперативна програма за развитие на Сектор „Рибарство” 2007-2013 г., НГФ има подписани договори с петнадесет банки-партньори. Към 31.05.2016 г. действащият гаранционен портфейл по схемата е в размер на 10 млн.лв. С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46 млн. лв.

По гаранционната схема по ГФМК – Гаранционен фонд микрокредитиране НГФ администрира портфейл от кредити на търговски банки, гарантирани от ББР в размер на 2,9 млн.лв., като размерът на платените гаранции по програмата е 25 млн. лв.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ ДЖОБС) продължава да предоставя достъп до финансиране на микро и малки предприятия. През първото шестмесечие на 2016 г. МФИ ДЖОБС е разгледало 58 искания за финансиране, от които са одобрени 46 на стойност 3 091 хил.лв. През същия период са сключени 40 договори за кредит и лизинг, като е предоставено финансиране на крайни клиенти в размер на 2 968 хил. лв. Към 30.06.2016 г. активният кредитен и лизингов портфейл на Дружеството е в размер на 8 936 хил. лв., представен по амортизиран дълг преди обезценка и се състои от 322 кредитни и лизингови сделки. Също така Дружеството има вземания и от 15 Сдружения с нестопанска цел на стойност 493 хил. лв. преди обезценка.

От момента на стартиране на дейността до края на второто тримесечие на 2016 г., Дружеството е предоставило финансиране на целевите си групи в общ размер на 15 302 хил. лв. по 385 бр. кредитни и лизингови сделки. Също така са прехвърлени от ББР АД с договори за цесия 58 договора за кредит на стойност 3 179 хил.лв.

Дружеството ползва външно финансиране под формата на кредитна линия от ББР АД като целеви заеман ресурс за последващо финансиране (он-лендинг) чрез кредитиране или отдаването на активи при условията на финансов лизинг на крайни бенефициенти, микро, малки и средни предприятия по смисъла на закона за малките и средните предприятия, при предварително определени от Банката параметри на под-сделките с договорен размер 5 000 хил. лв. и договор за кредит по програма на ББР АД за индиректно микрофинансиране с подкрепата на Европейския инвестиционен фонд и Европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ на Европейския съюз, с договорен размер 1 875 хил. евро.

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА ББР

Към 30.06.2016 г. с най-голям дял в пасивите на Групата са привлечените средства от други клиенти, различни от кредитни институции – 59%, спрямо 65% към края на 2015, като сумата

им възлиза на 500 518 хил. лв. в сравнение с 566 144 хил. лв. към края на 2015 г. Основна част от тях (около 76%) са формирани от привлечените средства от корпоративен клиент на ББР.

Делът в пасивите на Групата на привлечените средства от международни институции запазва размера си от предходния отчетен период в рамките на 20%, като стойността им възлиза на 121 632 хил. лв., в сравнение с 178 723 хил. лв. към края на 2015 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2016 Г.

През второто тримесечие на 2016 год. на проведено Общо събрание на акционерите на Българска банка за развитие АД бе взето решение да не се разпределя дивидент за акционерите, а средствата да се заделят като резерви на банката. Акционерите затвърждават практиката си да инвестират в укрепването на потенциала на банката предварително, а не в резултат на неотложна необходимост.

Българска банка за развитие (ББР) усвои договорените с Европейския инвестиционен фонд 5 млн. евро по Европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ на ЕК. Средствата са предназначени за микрокредити и микролизинги и ще достигнат до бизнеса чрез он-лендинг програма на ББР в партньорство с търговски банки и лизингови дружества. Партньори по програмата са Д лизинг, ТВІ Bank, БЛ лизинг, Транслизинг, както и дъщерната на ББР Микрофинансираща институция ДЖОБС.

В началото на годината Българска банка за развитие (ББР) подписа споразумение и ще получи финансиране в размер на 20 млн. евро от Индустиалната и търговска банка на Китай (ICBC). Средствата са предназначени за обща кредитна дейност, пряко финансиране на бизнеса или създаване на он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на работен капитал, включително насърчаване на търговските взаимоотношения между двете страни. Срокът на договора е две години. Целта на споразумението е да се формализира ангажиментът за дългосрочно партньорство между двете банки и да се насърчи бъдещото сътрудничество в сферата на трансграничното финансиране, двустранните заеми, инвестиции и търговия.

Подписано е първото споразумение за финансиране изпълнението на НПЕЕ с БРСЕ в размер на 150 млн. евро и гаранционното споразумение за него е ратифицирано от Народното събрание. Очаква се подписване на Финансово Споразумение 100 млн. евро с КфВ, за което още през февруари Правителството на България одобри издаването на гаранция. Продължават преговорите със Световната банка, ЕИБ и Индустиалната и търговска банка на Китай за набиране на остатъка от 261 млн. евро за НПЕЕ и/или участие в програмата при евентуално нейно увеличение.

През първото тримесечие на 2016 г. стартира процесът за провеждане на преглед на качеството на активите и стрес тест на банките в съответствие с изискванията на §9 от ПЗР на ЗВПКИИП и на чл.80 от ЗКИ, като БДО бе избран за доставчик на услуги за извършване на оценка

на качеството на активите (ОКА). В рамките на текущото полугодие то процесът премина през всички етапи на оценката и се очаква да приключи през месец Август на текущата година.

Дъщерните дружества на Българска банка за развитие – Микрофинансиращата институция ДЖОБС (МФИ ДЖОБС) и Националният гаранционен фонд (НГФ) предстои да предоставят специални продукти за земеделски производители. МФИ ДЖОБС ще лансират новия си продукт – лизингова схема за закупуване на земеделска земя. Размерът на лизинга за съществуващ бизнес ще е до 150 000 евро, а за стартирач – до 25 000 евро. Лихвите са от 7,00% до 9,5% при фиксиран лихвен процент или 3 месечен SOFIBOR/EURIBOR + от 6,75% до 9,25% в зависимост от кредитоспособността на клиента. Срокът за плащане на лизинга е до 120 месеца. За обезпечение се признава закупената земеделска земя. Тя ще става собственост на земеделските производители след изплащане на последната вноска. Дружеството предоставя на лизинг още селскостопанска техника, както и инвестиционни и оборотни кредити на микро, малки и стартиращи компании. За земеделските производители, които срещат затруднения при финансирането на проектите си, НГФ има подписани споразумения с 10 търговски банки, като издава гаранции покриващи до 50% от стойността на кредитите, но не повече от 1 млн. лв. От гаранциите могат да се възползват и малки и средни предприятия с одобрени проекти по ПРСР 2014-2020 г. В началото на август гаранционният фонд стартира нова програма, изцяло насочена към сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ при която максималният размер на гаранцията ще е в размер на 3 млн. лв.

Ангел Геков
Изпълнителен директор

Билян Балев
Изпълнителен директор